



**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ  
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ  
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

---

2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 16-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ «ՆԵՐՄՈՒԾՄԱՆ ՄԱՔՍԱՏՈՒՐՔԵՐԻ (ՀԱՄԱՐԺԵՔ ԱՅԼ ՏՈՒՐՔԵՐԻ, ՀԱՐԿԵՐԻ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐԻ) ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ ՀԱՇՎԵԳՐԵԼՈՒ ԵՎ ԲԱՇԽԵԼՈՒ, ԴՐԱՆՔ ՈՐՊԵՍ ԵՎԱՄՈՒՏ ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՅՈՒՋԵՆԵՐ ՓՈԽԱՆՑԵԼՈՒ ԿԱՐԳԻ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՀԱՐՑԵՐԻՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՀԱՄԱՏԵՂ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

31 մայիսի 2022թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Ա. Դիլանյանի (նախագահող), Վ. Գրիգորյանի, Հ. Թովմասյանի, Ա. Թունյանի, Ա. Խաչատրյանի, Ե. Խունդկարյանի, Է. Շաթիրյանի, Ա. Պետրոսյանի, Ա. Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

ՀՀ կառավարության ներկայացուցիչ՝ ՀՀ ֆինանսների նախարարի տեղակալ Ա. Պողոսյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2021 թվականի նոյեմբերի 16-ին ստորագրված՝ «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի և վճարների) գումարները հաշվեգրելու և բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի պահպանման հարցերին ուղղված համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների անցկացման

մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

«Կառավարությունն իր՝ 2022 թվականի ապրիլի 22-ի N 551-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել 2021 թվականի նոյեմբերի 16-ին ստորագրված՝ «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի և վճարների) գումարները հաշվեգրելու և բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի պահպանման հարցերին ուղղված համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների անցկացման մասին» համաձայնագիրը վավերացնելու մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է այդ համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2022 թվականի ապրիլի 25-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ համաձայնագիրը, սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Ձ Ե Ց**.

1. «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի և վճարների) գումարները հաշվեգրելու և բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի պահպանման հարցերին ուղղված համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների անցկացման մասին» համաձայնագիրը (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) ստորագրվել է 2021 թվականի նոյեմբերի 16-ին Մոսկվայում՝ «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի և վճարների) գումարները հաշվեգրելու և բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի մասին» արձանագրության (այսուհետ՝ Արձանագրություն) 53-րդ կետով («Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրի թիվ 5 հավելված) իրագործման նպատակներով:



2. Արձանագրությունը հանդիսանում է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրի թիվ 5 հավելվածը, որին Հայաստանի Հանրապետությունը միացել է 2014 թվականի հոկտեմբերի 10-ին ստորագրված՝ «Հայաստանի Հանրապետության՝ «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրին միանալու մասին» պայմանագրի վավերացմամբ (վավերացվել է 2014 թվականի դեկտեմբերի 4-ին Ազգային ժողովի ԱԺՈ-132-Ն որոշմամբ):

3. Համաձայնագիրը ստորագրվել է Հայաստանի Հանրապետության, Բելառուսի Հանրապետության, Ղազախստանի Հանրապետության, Ղրղզական Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության միջև (այսուհետ՝ Անդամ պետություններ):

4. Անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից Արձանագրության դրույթների պահպանման ստուգումն իրականացվում է յուրաքանչյուր տարի՝ անդամ պետությունների պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմինների կողմից՝ համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների շրջանակներում:

Անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից Արձանագրության դրույթների պահպանման հարցերին ուղղված համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների կազմակերպման և անցկացման ժամանակ անդամ պետությունների պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմինները ղեկավարվում են Համաձայնագրով, ինչպես նաև անդամ պետությունների օրենսդրությամբ:

Համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների աշխատանքային լեզուն ռուսերենն է:

5. Համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների հիմնական նպատակներն են՝ անդամ պետության լիազորված մարմնի միասնական հաշվին ներմուծման մաքսատուրքերի՝ բաշխման ենթակա գումարների հաշվեգրման նկատմամբ և անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից անդամ պետությունների բյուջեների միջև բաշխման նպատակով ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների ամբողջական ու ժամանակին



փոխանցման նկատմամբ, ինչպես նաև անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից՝ յուրաքանչյուր անդամ պետության համար սահմանված՝ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման նորմատիվների պահպանման նկատմամբ ստուգումն ու վերահսկողությունը:

6. Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն՝ համատեղ վերահսկիչ միջոցառում անցկացնելու համար կազմվում է համատեղ վերահսկիչ միջոցառում անցկացնելու ծրագիր (այսուհետ՝ ծրագիր):

Հաշվետու տարվա ծրագիրը մշակվում է այն անդամ պետության պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմնի կողմից, որը համատեղ վերահսկիչ միջոցառում անցկացնելու տարում նախագահում է Եվրասիական տնտեսական միության մարմիններին՝ համաձայն «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրի 8-րդ հոդվածի 4-րդ կետի:

Ծրագրով սահմանվում են համատեղ վերահսկիչ միջոցառման առարկան, օբյեկտները, այդ միջոցառման շրջանակներում լուծվող հարցերը, օբյեկտներում դրա անցկացման ժամկետները, անդամ պետությունների պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմինների ներկայացուցիչներից կազմված՝ վերահսկողության համատեղ խմբի կազմը (այսուհետ՝ վերահսկողության համատեղ խումբ), անդամ պետությունների պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմինների կոլեգիաների (խորհուրդների, լիազորված անձանց) (այսուհետ՝ համատեղ կոլեգիա) համատեղ նիստի անցկացման ամսաթիվն ու վայրը:

Ծրագիրը համաձայնեցվում է անդամ պետությունների պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմինների հետ և հաստատվում դրանց ղեկավարների (նրանց կողմից լիազորված անձանց) կողմից՝ հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա ապրիլի 1-ից ոչ ուշ:

7. Հայաստանի Հանրապետությունը Համաձայնագրով ստանձնում է, մասնավորապես, ներդրել չափազանց պարտավորությունները.



- ապահովել, որ համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների շրջանակներում տեղեկատվությունն ու փաստաթղթերը ներկայացվեն ուսերենով կամ ՀՀ պետական լեզվով (կցելով դրանց ուսերեն թարգմանությունը) (Հոդված 1, 3-րդ կետ, երկրորդ պարբերություն),

- ապահովել, որ յուրաքանչյուր տարի ՀՀ լիազորված մարմնում անցկացվեն համատեղ վերահսկիչ միջոցառումներ, որոնք կավարտվեն հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա սեպտեմբերի 1-ից ոչ ուշ (Հոդված 3, 1-ին կետ, առաջին պարբերություն),

- ՀՀ պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմնի ներկայացուցիչների՝ համատեղ վերահսկիչ միջոցառումներ անցկացնելու նպատակով գործուղման ծախսերը կատարել ՀՀ բյուջեի միջոցների հաշվին (Հոդված 3, 1-ին կետ, երկրորդ պարբերություն),

- ապահովել, որ ՀՀ պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմինները, ՀՀ տարածքում համատեղ վերահսկիչ միջոցառում անցկացվելու պարագայում, ՀՀ լիազորված մարմիններ ուղարկեն ծրագիրը՝ կցելով նշված միջոցառման կազմակերպման ու անցկացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը (Հոդված 3, 2-րդ կետ, հինգերորդ պարբերություն),

- ապահովել, որ ՀՀ լիազորված մարմինները վերահսկողության համատեղ խմբի անդամների համար ապահովեն աշխատանքի պատշաճ պայմաններ (կազմակերպեն լիազորված մարմնի տարածք մուտքի հնարավորությունը, տրամադրեն առանձին տարածք, կազմտեխնիկա, կապի ծառայություններ) և աջակցեն համատեղ վերահսկիչ միջոցառման անցկացմանը (Հոդված 3, 3-րդ կետ, առաջին պարբերություն),

- երաշխավորել վերահսկողության համատեղ խմբի ՀՀ անդամների կողմից գտնվելու վայրի պետության օրենսդրության, ինչպես նաև վերահսկիչ միջոցառումների անցկացման՝ այդ պետությունում կիրառվող կանոնների ու ընթացակարգերի պահպանումը (Հոդված 3, 3-րդ կետ, երրորդ պարբերություն),

- ապահովել, որ ՀՀ լիազորված մարմինները վերահսկողության համատեղ խմբի անդամներին տրամադրեն ներուժման մաքսատուրքերի գումարների հաշվեգրմանն ու անդամ մյուս պետությունների բյուջեներ որպես եկամուտ դրանց փոխ-



անցմանն առնչվող տեղեկատվությունն ու փաստաթղթերը (Հոդված 3, 4-րդ կետ, առաջին պարբերություն),

- ապահովել, որ Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 4-րդ կետի երկրորդ պարբերության համաձայն հարցվող տեղեկատվությունն ու փաստաթղթերը կամ պարզաբանումները (հարցվող տեղեկատվությունն ու փաստաթղթերը տրամադրելու անհնարինության դեպքում) անդամ պետության պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմնի հարցման մեջ նշված ժամկետներում՝ թղթային կրիչով՝ պատճենների տեսքով և (կամ) էլեկտրոնային տեսքով, ուղարկվեն այն անդամ պետության պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմին, որի տարածքում անցկացվում է համատեղ վերահսկիչ միջոցառումը (Հոդված 3, 4-րդ կետ, երրորդ և չորրորդ պարբերություններ),

- ապահովել, որ պետական կամ օրենքով պահպանվող այլ գաղտնիքի շարքին դասվող տեղեկություններ պարունակող տեղեկատվության ու փաստաթղթերի՝ թղթային կրիչով և (կամ) էլեկտրոնային տեսքով փոխանցումն իրականացվի այն անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան, որի տարածքում անցկացվում է համատեղ վերահսկիչ միջոցառումը (Հոդված 3, 5-րդ կետ, առաջին պարբերություն),

- երաշխավորել, որ Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 5-րդ կետի առաջին պարբերությունում նշված տեղեկությունները առանց այդ տեղեկությունները տրամադրած լիազորված մարմնի, կենտրոնական մաքսային մարմնի կամ ազգային (կենտրոնական) բանկի գրավոր համաձայնության չեն օգտագործվի դրանց հարցման և տրամադրման նպատակներից բացի այլ նպատակներով. այդպիսի տեղեկությունների հրապարակման համար պատասխանատվությունը սահմանվում է այն պետության օրենսդրությանը համապատասխան, որի քաղաքացին է տվյալ տեղեկությունները հրապարակած անձը, և անդամ պետությունների միջև հարաբերություններում կիրառվող միջազգային պայմանագրերով (Հոդված 3, 5-րդ կետ, երկրորդ պարբերություն),

- ապահովել, որ որպես Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետի երկրորդ պարբերության մեջ նշված՝ անդամ պետության պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմին, ֆինանսական վերահսկողության ՀՀ բարձրագույն



մարմինը հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա նոյեմբերի 1-ից ոչ ուշ, համատեղ վերահսկիչ միջոցառումն անցկացնելու արդյունքներով կազմի ամփոփ հաշվետվության նախագիծ, որում ներառվում են ստուգման ակտերում շարադրված փաստերը, տեղեկատվության և փաստաթղթերի, այդ թվում՝ անդամ պետությունների պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմինների հարցումներով ստացված տեղեկատվության և փաստաթղթերի վերլուծության արդյունքները, և անդամ պետությունների լիազորված մարմինների գրավոր առարկությունների (առկայության դեպքում) ուսումնասիրությունները, եզրահանգումները և հայտնաբերված խախտումների վերացման վերաբերյալ առաջարկները, ինչպես նաև ոչ ուշ, քան համատեղ կոլեգիայի նիստի անցկացման օրվանից 15 աշխատանքային օր առաջ, Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողով ուղարկի այդ նիստին դրա ներկայացուցիչների մասնակցության հրավեր (նշելով քննարկման համար նախատեսվող հարցերը) (Հոդված 4, 3-րդ կետ, առաջին և երկրորդ պարբերություններ),

- ապահովել, որ ՀՀ պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմինը ոչ ուշ, քան համատեղ կոլեգիայի նիստի անցկացման օրվանից 15 աշխատանքային օր առաջ, ՀՀ լիազորված մարմիններ, կենտրոնական մաքսային մարմիններ, ազգային (կենտրոնական) բանկ ուղարկի համատեղ կոլեգիայի նիստին դրանց ներկայացուցիչների՝ յուրաքանչյուր լիազորված մարմնի, կենտրոնական մաքսային մարմնի, ազգային (կենտրոնական) բանկի իրավասության շրջանակներում մասնակցության հրավերներ (նշելով քննարկման համար նախատեսվող հարցերը) (Հոդված 4, 3-րդ կետ, երրորդ պարբերություն),

- ապահովել, որ ՀՀ կառավարությունն ամփոփ հաշվետվությունն ստանալու օրվանից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում այն ուղարկի Հայաստանի Հանրապետության՝ ամփոփ հաշվետվության մեջ նշված պետական մարմիններ՝ կատարման համար (Հոդված 5, 1-ին կետ, առաջին պարբերություն),

- ապահովել, որ ՀՀ պետական մարմինները վերացնեն հայտնաբերված խախտումները, միջոցներ ձեռնարկեն դրանում նշված առաջարկների իրագործումն ապահովելու համար և դրա մասին տեղեկացնեն ՀՀ կառավարությանն ու պետական



Ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմնին՝ ամփոփ հաշվետվության մեջ սահմանված ժամկետներին համապատասխան (Հոդված 5, 1-ին կետ, երկրորդ պարբերություն),

- ապահովել, որ ՀՀ պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմինը ՀՀ պետական մարմինների կողմից տեղեկատվությունն ստանալու օրվանից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում հայտնաբերված խախտումների վերացման և առաջարկների իրագործման արդյունքների մասին տեղեկացնի մյուս անդամ պետությունների պետական ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմիններին և Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովին (Հոդված 5, 1-ին կետ, չորրորդ պարբերություն):

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**:

1. 2021 թվականի նոյեմբերի 16-ին ստորագրված՝ «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի և վճարների) գումարները հաշվեգրելու և բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի պահպանման հարցերին ուղղված համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների անցկացման մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

**ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ**



**Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ**

31 մայիսի 2022 թվականի  
ՍԴՈ-1653